

Gjestebud som medvirkningsmetode i ulike faser av planprosessen

Kunnskap om innbyggernes ønsker og behov knyttet til sitt nærmiljø, har stor verdi for utvikling av lokalsamfunnet. Gjestebud som medvirkningsmetode kan tilpasses ulike faser i en planprosess. Her beskrives hvorfor metoden er viktig på de ulike nivåene og hva det kan gi av verdi gjennom hele planprosessen.

I kommunal planstrategi

Planstrategien skal få fram kunnskapsgrunnlaget som er viktig for å vurdere behovet for planlegging.

Medvirkningen på dette nivået kan bidra til å identifisere generelle samfunnsmessige temaer som befolkningen er opptatt av – og som kommunen og politikere bør forholde seg til i kommuneplanens samfunns- og arealdel. Gjestebud som metode kan sikre tidlig og bred medvirkning med god representasjon av kommunens innbyggere og andre berørte parter.

Metoden egner seg godt til å diskutere et mangfold av temaer og problemstillinger som befolkningen er opptatt av og som de mener bør settes på agendaen. Det gjøres i mindre grupper, noe som gir en trygg ramme for deltakerne. Innsikten fra Gjestebud samles i et felles innspill som kommunen kan brukes som kunnskapsgrunnlag i videre planarbeid.

Denne formen for medvirkning vil bidra til tidlig økt engasjement og få fram ideer, ressurser og muligheter som finnes lokalt.

I kommuneplanens samfunnsdel

Kommuneplanens samfunnsdel skal ta stilling til langsiktige utfordringer, mål og strategier for kommunen som helhet og kommunen som organisasjon. En god samfunnsdel defineres ut fra i hvilken grad det er et fokusert og handlingsrettet dokument som tydelig peker ut prioriterte satsingsområder.

Gjestebud som metode kan på dette nivået kan bidra til å skaffe både det sosiale og fysiske kunnskapsgrunnlaget. Metoden egner seg til å få drøftet mange ulike problemstillinger knyttet til lokalsamfunnet og hva et mangfold av innbyggere mener om ulike temaer, noe som er særlig relevant i kommuneplanens samfunnsdel. Gjestebud sikrer også god representasjon i befolkningen, og er en velegnet metode for å få innspill fra engasjerte innbyggere som vanligvis ikke stiller på folkemøter.

Innsikten fra Gjestebud er nyttig kunnskap når kommunen skal gjøre prioriteringer i kommuneplanens økonomi- og handlingsdel og føringer i kommuneplanens arealdel.

I kommuneplanens arealdel

Kommuneplanens arealdel er en arealplan for hele kommunen som viser sammenhengen mellom framtidig samfunnsutvikling og arealbruk. Arealdelen skal fastlegge hva de forskjellige arealene i kommunen kan brukes til.

Gjestebud som metode egner seg til å drøfte mer detaljerte problemstillinger knyttet til utviklingen av et område. Deltakerne kan være interessenter fra ulike deler av befolkningen som berøres av nye tiltak i et område. Innsikten fra Gjestebud vil kunne gi kommunen og andre aktører unik kunnskap om ulike utfordringer, muligheter og problemstillinger i lokalsamfunnet. Metoden sikrer representativ medvirkning og gir en bredde i temaer og problemstillinger som er viktig for framtidig arealbruk.

I reguleringsplanen

I oppstartsfasen av en områderegulering, kan Gjestebud som metode gi viktig kunnskap om hva innbyggerne som helhet er opptatt av og hvilke kvaliteter som er viktig å ivareta i et område, både fysisk og når det gjelder tilbud og tjenester m.m.

Gjestebud sikrer god representasjon i befolkningen, og vil derfor gi kommunen og andre aktører mer forutsigbarhet når det gjelder øvrige medvirkningsprosesser knyttet til plan- og byggesak. Innsikten fra Gjestebud tar utgangspunkt i temaer innbyggerne selv er opptatt av, og vil være interessant og nyttig å vurdere og ta hensyn til for kommune og utbyggere i utvikling av nye og eksisterende områder.

Gjestebud er mindre egnet i detaljregulering, da prosessen som regel har kommet så langt at det er få muligheter til å ta hensyn til et mangfold av ønsker og behov.